

REISAVONTUREN

Een paar weken geleden, in de maand juli, zou ik met mijn vrouw en hond op stap gaan om te gaan zeilen met mijn zwager die een comfortabel en prachtig zeiljacht heeft. We zouden drie dagen op stap gaan. Eén van de reismogelijkheden was om van Leiden naar Roosendaal met de trein te gaan en daar de bus te nemen naar Willemstad waar het jacht in de haven lag. Ik had het gevoel

door J. M. A. Biesheuvel

dat ik al eens diezelfde rit met de bus had gemaakt en dat die ongeveer twee uur duurde. Na langdurige bestudering van een landkaart kwam ik met een ander plan op de proppen. We zouden in Lage Zwaluwe, vlak over het Hollands Diep, achter de Moerdijkbrug uitstappen en daar proberen een taxi te krijgen die ons naar het achttien kilometer verderop gelegen Willemstad kon brengen. We hadden maar één tas bij ons. In de trein filosofeerde ik over allerlei onderwerpen, ik was blij te bestaan en van alles mee te maken. Ik dacht ook na over de ondeugende dromen die ik de voorafgaande nacht had gehad. Ineens schoot mij een uitspraak van Rein Dool te binnen. "Kippen hebben geen gebitje, nou zou je je afvragen hoe ze dan zo goed die harde maiskorrels en het graan kunnen verteren. Het is zo dat een goede kip ook af en toe kleine ronde steentjes oppikt, ik heb wel eens een kippemaag opengemaakt en die zat vol met steentjes. Biologen hebben uitgevonden dat de maag van een kip tijdens de spijsvertering een draaiende beweging maakt, tegelijk krimpt hij beurteelings in en zet weer uit. Dat graan en mais zit dus eigenlijk als tussen molenstenen in een molen. Dat gaat allemaal goed. Het zijn maar van die kleine dingen, maar op school leren ze je het niet. En, Maarten, bijen paren op twee kilometer hoogte, dat leer je ook niet op school. Daar schiet me nog iets te binnen. In Frankrijk heb je in sommige vijvers plompeblaren, op het ene blad zit een rups-mannetje, op het andere een rups-vrouwje. Hoe die daar komen is weer een ander vraagstuk. Maar hoe komen die rupsen nou bij elkaar voor de voortplanting? Ze knagen hele kleine vlotjes uit het plompeblad, gaan daar op zitten en drijven of peddelen dan naar een mannetje of een vrouwje. Ik heb eens in zo'n vijver, tijdens de paringstijd honderden van die vlotjes verzameld en ze waren allemaal precies twee centimeter in doorsnee. Je kon ze allemaal boven op elkaar leggen en dan had je gewoon een lijnrecht stokje. Ze pasten allemaal precies op elkaar. Aan dat soort dingen zie je maar hoe groot en wijs God is en hoe mooi de natuur in elkaar zit." "Lage Zwaluwe", zei de conducteur en wij stapten uit. Ik zag alleen maar een café en liep daar op af. Ik was van plan om daar een taxi te bellen. Het café lag

heel landelijk, vriendelijk en rustig in het stille landschap. Het was de eerste keer van mijn leven dat ik in Lage Zwaluwe uitstapte. Ik wilde in dat café een taxi bellen. Eva dacht dat er hier in de buurt wel helemaal geen taxi's zouden zijn. Ik zag tot mijn verbazing in grote rode letters boven de ingang van het café het woord "TAXI" staan. Ik ging door de deur en zag daar een man met zijn twee zusters praten. Aan de binnenkant van de deur stond "Café van Victor Buis". Het was daarbinnen net een gezellige huiskamer. Misschien waren de twee vrouwen ook wel bezoeksters, maar één van hen zei: "Straks maar eens stof afnemen". "Ik wil een taxi naar Willemstad", zei ik. "Meneer is zeeman!", riep Victor, die er meer als een boer dan als een kastelein of restauranthouder uitzag. Eva stond buiten met de hond. "Ik ben zeeman geweest", zei ik bescheiden, "maar niet zo lang". "Meneer is stuurman geweest op de grote vaart", zei Victor en zijn zusters beaamden het. "Ik zie dat aan de manier van lopen en de blik in de ogen", merkte Victor op. "Maar tegenwoordig werk ik als jurist op een ziekenhuis", zei ik. "Wat doet een jurist daar?", vroeg Victor zich af. "Ik lees er onder andere Sartre en Dostojefski", legde ik uit. "Eerst koffie drinken", zei Victor, "ik zie dat u uw vrouw buiten hebt laten staan. Roep die eens binnen. Zonder koffie gaat het niet". Eva kwam binnen en we dronken koffie met zijn allen. "Wilt u weten wie hier in de buurt wonen?", vroeg Victor. Hij noemde namen en beroepen van buurtbewoners. Voor een zekere Brands moest ik oppassen, dat was een aartzwendelaar. "Wij komen hier misschien nooit meer", zei Eva, "die Brands kan ons geen kwaad doen". We wilden de koffie betalen, maar dat mocht niet: passagiers moesten gesterkt de reis ondernemen. "Loop even mee", zei Victor tegen mij geheimzinnig. Ik volgde hem en zag achter het huis een nieuwe garage die Victor zelf gebouwd had. Hij vertelde me hoe hij dat had aangelegd. Toen zwaaide hij de deuren open en liet me de auto zien. "De beste taxi van heel Brabant", zei Victor trots. Hij reed de wagen tot voor de ingang van de deur van het café. Eva kwam eraan en de vrouwen volgden haar met de armen vol kussentjes. "Mevrouw gaat lekker voorin, dat is geëmancipeerd", zeiden de dames die toch wel zusters van Victor moesten zijn en mede-eigenaressen van het café en taxi-bedrijf. Eva kreeg een kussentje voor onder haar voeten en twee kussentjes in de rug. Een babbelaar kreeg ze ook nog toegestopt voor onderweg. Ik ging achterin zitten en kreeg ook kussentjes. Er was een heel groot kussen waar Mikkie op kon zitten. "Zullen we dan maar vertrekken?", riep Victor als uit de cockpit van een supervliegtuig. Een van de dames controleerde de luchtdruk in de banden en een ander bekeek het oliepeil. Daarna vertrokken we met een gan-

getje van twintig kilometer per uur. "Ik zal u de mooiste weg laten zien", zei Victor. Er was geen radio en mobilofoon in de auto en daarom hoorde ik niet voortdurend "Biebelebiep! Joop, er staan hier twee mensen die hun jassen in het ziekenhuis hebben laten liggen, zal ik dat vrachting maar even nemen, ik bedoel dat Jan even naar de Morsweg gaat? Biebelebiep, goed doe dat maar. I love you baby, please do 'nt leave me alone, kadoeng kadoeng, kadoeng. Biebelebiep, Joop ik moet op de Hoge Rijn-dijk nummer 44 zijn maar ik kan dat nummer helemaal niet vinden of het bestaat helemaal niet, wat moet ik nou doen? Biebelebiep, dan ga je achter in dat steegje tot bij de wasserij en dan moet je door een tuin rijden, zo kom je er, begrepen? Ja, biebelebiep. Hier volgt het weerbericht, weinig zon, afgewisseld door regenbuien, matige tot sterke wind, overvliegende zwanen kunnen een gevaar opleveren voor lage vliegende jett toestellen. Biebelebiep (radio), God ziet de wereld als het centrum van het heelal en op die wereld weer is de mens zijn oogappel, voor ons heeft hij zijn enige zoon gegeven. U hoort nu solospel op sambaballen, het lied heet Looft den Heer. Nee, al die onzin was niet in onze taxi. Het was stil en we genoten van het landschap. En dat rijden met een matig gangetje was een verademing na het gescheur van auto's in de Randstad. "Wodka is water in het Russisch", zei Victor, "Wodka is watertje of jenever, most is brug, pont is brug in het Frans, Brücke in het Duits, bridge in het Engels. Do swidanija is tot ziens in het Russisch en do zwiedjenieje is tot ziens in het Pools. Ik had eens drie Sloboden in de auto en die taal heb ik ook opgepikt van de gastarbeiders. Die Sloboden waren onbeleefd, het waren een man en een vrouw met een klein kind. Ze zaten maar ruzie te maken en te schelden op het landschap en mijn auto die te langzaam reed. Op een gegeven moment vraagt dat jongetje: "Kak hoor tjeep faktuaalnije?", dat betekent, "hoe laat is het eigenlijk?". Ik zei meteen daarop, me omdraaiend "Est hoor odien!" Dat betekent "het is één uur". Ze waren met zijn allen meteen stil want ze dachten dat ik nu alles verstond. Mooie wei is het hier langs de dijk vindt u niet? Ik heb hier trouwens schapen lopen. Op dit stuk tussen de weg en de sloot, van hier tot een kilometer verderop moesten er dertien lopen. Telt u even mee? We reden zeer langzaam een kilometer, maar telden maar twaalf schapen. "Voor de donder", zei Victor, "maar twaalf schapen? Dan rijdt ik even een kilometer achteruit, langzaam want ze moeten er toch allemaal zijn, ik maak me altijd zorgen om die beesten". We begonnen achteruit te rijden en telden weer slechts twaalf schapen, maar plotseling zag Eva twee oortjes achter een dikke boomstam. Het dertiende schaap was gevonden. Victor reed nu opgelucht met een

rustig gangetje door. De politici deden het niet goed volgens hem. Alle werklozen die steun trekken moesten aan het werk worden gezet. De dammen in Zeeland kostten teveel geld. Af en toe een overstroming was niet zo erg als het verkwisten van miljarden aan ophoging van alle dijken en het dichtn van de Oosterschelde. 'Onlangs had ik een Estlander bij mij in de taxi', zie hij en die wilde hier naar een tandarts'. 'Waarom gaat u niet gewoon in Estland?', vroeg ik hem, zei Victor. 'Daar mag je je mond niet open doen', was het antwoord van de Estlander. We waren nu al een aardig eindje op weg. Victor zag een sproei-vliegtuigje aan het werk. 'Even stoppen', zie hij, 'dat gaan we eens goed bekijken, zoiets zie je niet al te vaak'. Het vliegtuig kwam steeds uit een grote bocht aanvliegen en besproeide dan een baan koren die door vlaggetjes was aangegeven. Precies aan het begin van het veld zette hij de sproei aan en precies aan het eind van het veld gooide hij de installatie dicht. Dan vloog hij recht omhoog, vlak over de taxi heen, wij stonden op een dijk. Ik had het gevoel dat we de vlieger in de weg stonden want Victor ging steeds zo staan dat het vliegtuigje precies over de wagen heen moest. Ik zei er wat van. 'Daar heeft hij helemaal geen last van', zei Victor, 'dat is Pieter de Perelaar, een oude oorlogsvlieger, in de oorlog heeft hij het geleerd. Hij zat bij de Royal Air Force en haalde de gekste stunts uit. Toen we lang geneg gekeken hadden, reden we kalm verder. Ik genoot van het landschap. Je zag veel zwaluwen hier. Ik zakte weg in een mijmering, heerlijk als ik was gezeten met de kussentjes in mijn rug en lachend omdat we net zo goed een fiets hadden kunnen huren en dan nog eerder uit Lage Zwaluwe in Willem-

stad zouden zijn aangekomen dan met deze wijze van vervoer. Ik heb eens een jongen, wijzend op zijn motorfiets horen zeggen: 'Op deze machine kun je je razend snel voortplanten'. Na een rit in een limousine door Maine heb ik eens een Duitse passagier tegen een Amerikaan horen zegen: 'Dear Bob, thank you for the very interesting fahrt' en hij begreep niet waarom iedereen zo lachte — het Duitse 'Fahrt' wordt net zo uitgesproken als het Amerikaanse 'fart' —. Ik dacht aan een zekere Gerard de Perelaar die ook uit Brabant komt en die samen met mij in Leiden heeft gestudeerd. Dat wil zeggen: hij is nu vijftig en studeert nog steeds. Hij is één van mijn beste vrienden. Hij had eens een erfenis en bood zijn vriendin en Eva en mij een reis per boot naar Göteborg aan. Het stormde op zee, maar wij zaten als echte zeelui op het achterdek over politiek, filosofie, germanistiek en logica te praten. We zagen veel schepen op zee die behoorlijk tekeer gingen en we hoorden de krijgende meeuwen. Af en toe aten we een broodje zalm met een biertje erbij. Het was een heerlijke tocht: weg uit de stoffige studeerkamer. In Göteborg hadden we een heel goed hotel. We sliepen er als marmotten. 's Morgens zaten we aan het ontbijt en het bleek dat je daar zoveel mocht drinken en eten als je maar wilde. Gerards vriendin, Eva en ik waren na een half uur klaar met het ontbijt, maar Gerard wilde beslist verder eten. Eva en ik maakten een wandeling door de stad en toen we terug kwamen vonden we Gerard nog steeds aan het ontbijt. Hij verorberde maiskolven, spek, eieren, zalm, melk, grapefruitsap, sinaasappels, broodjes met jam, salades en hij werd almaar dikker. Zijn vriendin zat misprijzend van nee te schudden, maar bleef toch bij

hem. Eva en ik moesten een boodschap veertig kilometer hogerop doen, dat hadden we een Nederlandse vriend beloofd. We namen een taxi en bleven twee uur weg. Toen we van de tweede tocht die ochtend terug kwamen in het hotel zat Gerard nog steeds te eten. Je zag zijn maag zwellen, hij kreeg een buik als een zwangere vrouw en steeds moest zijn broekriem een gaatje lossen. Ik vroeg hem wat dat toch betekende. 'Je weet toch dat ik communist ben', zei hij, 'nu zal ik die rijke Zweden eens te grazen nemen'. Op een gegeven moment werd het ons teveel en we sleurden hem de straat op. Toen hij honderd meter gelopen had bleef hij voor een supermarkt staan. Hij voelde zich niet lekker en kostte zijn hele maag leeg. Jammer genoeg deed hij dat door de tranen in zijn ogen die hem het zicht benamen op een kindwagentje waarin een baby lag waarvan de moeder aan het winkelen was. Wij begonnen het kindje uit te graven. Het wagentje lag tot de rand vol met sap, melk, eieren, zalm, broodjes zalm en maiskolven. Hij had alles als een kip naar binnen geslokt, er niet aan denkend dat zijn maag niet draaide als de maag van een kip bij de spijsvertering en steentjes had hij vergeten te eten. De moeder van het kind kwam naar buitengerend en nam haar lieve kleine op uit de kindwagen. De baby was haast gestikt geweest. Verontwaardigd spraken wij Gerard toe. 'Het is nu lunchtijd', zei hij, ik voel me kiplekker, wil je wel geloven dat ik honger heb als een paard?'. Toen we in Willemstad aankwamen zei Eva dat ze zich herinnerde dat Gerard een oom had die bij De R.A.F. had gevlogen in de oorlog. We moesten afrekenen. De rit kostte ons veertig gulden. Het was al met al een mooie ervaring.